

Студент Прикарпаття

Червень
2013 року
№ 2 (1043)

Виходить із
4 лютого 1971 року

У СТРУКТУРІ УНІВЕРСИТЕТУ – ЗМІНИ

Із 1 липня 2013 року в структуру Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу вносяться такі зміни.

ЛІКВІДУЮТЬСЯ факультети навчання іноземних студентів та управління й інформаційної діяльності.

Ліквідовуються кафедри теорії та практики перекладу німецької та французької мов.

Із складу факультету навчання іноземних студентів виводяться кафедра англійської мови, а із факультету управління та інформаційної діяльності – кафедри документознавства та інформаційної діяльності, соціальних комунікацій і права, державного управління та місцевого самоврядування.

Створюються такі структурні підрозділи: факультет технічного перекладу та документознавства; кафедра філології та перекладу, як випускна з напрямку підготовки 6.020303 «Філологія» та спеціальності 7.02030304 «Переклад».

До складу факультету технічного перекладу та документознавства вводяться такі кафедри: філології та перекладу; документознавства та інформаційної діяльності; англійської мови; соціальних комунікацій і права.

Інститут післядипломної освіти реорганізовується в Інститут із підготовки фахівців державного управління та післядипломної освіти. Йому підпорядковується кафедра державного управління та місцевого самоврядування.

Інженерно-екологічний факультет реорганізовується в інженерно-екологічний Інститут, до складу якого вводяться кафедри: екології; геотехногенної безпеки та геоінформатики; інженерної геодезії; землевпорядкування та кадастру; безпеки життєдіяльності, яка виводиться із складу газонафтопромислового факультету.

Створюється Центр організації навчання іноземних студентів. Йому підпорядковується відділення підготовки іноземних громадян до вступу до вищих навчальних закладів. До завдань діяльності Центру організації навчання іноземних студентів відноситимуться такі питання: профорієнтаційна робота; оформлення запитань на навчання; оплата за навчання; співпраця з відповідними організаціями; візова підтримка; реєстрація; побут, в тому числі проживання в гуртожитку, тощо.

Створюється структурний підрозділ «Лабораторія інноваційних досліджень в економіці» у складі Інституту економіки та управління у нафтогазовому комплексі.

Структура університету зазнає змін у зв'язку із змінами організації праці та необхідністю оптимізації структури університету відповідно до нових завдань діяльності, а також для мінімізації фінансових витрат, приведення назв та сфери діяльності структурних підрозділів до їх прямих функціональних завдань, якісних і кількісних показників роботи, враховуючи нормативно-правові документи з питань ліцензування і акредитації вищих навчальних закладів та керуючись ст. 30, 32, 34 Закону України «Про вищу освіту», Кодексом законів про працю України та на виконання ухвали Вченої ради університету від 01.04.2013 року (протокол № 03/524).

• Альтернативна енергетика

ГАЗУ НЕ ТРЕБА. ЗЕМЛЯ ЗІГРІЄ

Науковці пропонують опалювати громадські будівлі підземним теплом

(За матеріалами газети «Експрес»)

Законсервовані нафтогазові свердловини, яких чимало є на Прикарпатті, можуть ще раз послужити людям – цього разу як джерела геотермальної енергії.

Науковці Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу спільно із польськими колегами із Краківської гірничо-металургійної академії ім. С. Сташиця проводять дослідження щодо можливості використання старих ліквідованих свердловин, з яких колись добували нафту і газ, для видобутку геотермальної енергії, з допомогою якої можна було б опалювати розташовані неподалік об'єкти.

Забути про газ та використовувати теплову енергію землі для опалювання місцевої школи і дитсадка планується у селі Пасічна Надвірнянського району.

СЕЛО стане майданчиком для впровадження проекту «Вдосконалення енергетичного менеджменту в типових будівлях Прикарпаття», який втілюють в життя науковці Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу спільно з польськими фахівцями Краківської гірничо-металургійної академії.

«Перспективи використання геотермальної енергії на Івано-Франківщині чималі, – розповідає «Експресу» один з ініціаторів проекту, декан газонафтопромислового факультету, кандидат технічних наук Олег Вітязь. – Спочатку слід детально промоніторити старі свердловини, з яких колись викачували нафту та газ, проаналізувати, чи можливо з них видобувати тепер теплову енергію, яка обігріватиме споруди.

Такі свердловини особливо вигідні, бо з кожним кілометром температура зростає на 25–50 градусів. Проте до цих свердловин є певні вимоги: вони мають міститися на відстані 250–300 метрів від будівель, які обігріватимуть».

Івано-франківські науковці спільно з польськими колегами відвідали Надвірнянський район, де свердловин не бракує. Спільно з праців-

никами «Надвірнанафтогазу» вибрали село Пасічна, адже там на близькій відстані до школи, дитсадку та сільради міститься так звана суха свердловина.

За словами війта Пасічної Василя Михайлюка, свердловина, з якої мають видобувати теплову енергію, – майже в центрі села.

«Щоб цю свердловину використовувати, треба насамперед її розконсервувати, ліквідувати цементний міст на гирлі свердловини, – пояснює Олег Вітязь. – Нижню частину свердловини, де є сполучення із продуктивним пластом, не чіпатимуть. Нас цікавить лише сам стовбур. Бо це своєрідний теплообмінник. З поверхні у стовбур закачуватиметься теплоносія».

По теплоізолюваній колоні підніматиметься вже прогріта суміш води з додатками, які не дадуть заіржавити трубам. Ця вода надходитиме у батареї чи бойлери, які опалюватимуть приміщення. Переобладнання для будинків потрібно буде мінімальне.

Слід просто встановити додатковий трубопровід, через який подаватиметься тепло. Це цілком безпечно. Адже система герметична. До речі, ця система працюватиме, як кондиціонер: взимку тепло, а влітку – прохолодно».

«В дитсадку, який нещодавно відновили, виховують близько ста дітей, – мовить очільник Пасічної Василь Михайлюк. – У школі маємо понад 670 учнів, тому опалювати є що. У закладах – централізоване опалення. А газ з кожним роком дорожчає».

Кошти на опалення витрачаються великі, до мільйона гривень на рік. А якщо збільшиться вартість газу? То яке ж навантаження буде на сільський бюджет! А обігрівання енергією землі зекономить до 80 відсотків коштів. Це надзвичайно вигідно.

Отже, польські колеги допоможуть івано-франківським науковцям розробити концепцію та проект. Буде проведено технологічні та економічні розрахунки, вивчено правові аспекти. Уже маючи це, можна рекомендувати новацію до впровадження та втілювати її в життя, долучаючи фінансування з ЄС.

(Продовження теми на стор. 4)

• Дивимось у майбутнє

НЕ ТІЛЬКИ ЗНАТИ, АЛЕ Й ВМІТИ НАВЧАТИ

Стародавні греки залишили наступним поколінням цікаву сентенцію: мудрець – це не той, хто багато знає, а той, хто вміє передати ці знання іншим. Саме античному світові ми повинні завдячувати тим, що в основу нашої цивілізації вони заклали два педагогічних принципи – виховання («пайдейя») і навчання («дидактика»), що забезпечувало як тяглість громадянсько-політичної традиції, так і наступність у пізнавально-науковому світогляді. Ці ж два педагогічні принципи повною мірою були закладені і у європейську вищу освіту, одразу ж після виникнення в 13-14 ст. перших університетів. Залишаються вони актуальними й у XXI ст., не дивлячись на методологічно-пропагандистські перекоси недавнього радянського минулого.

ФОРМУВАННЯ належного світоглядного рівня сучасного фахівця – випускника технічного університету є нагальним завданням сьогодні. Викладачі університету повинні реалізовувати його у напрямку формування у студентів педагогічних навичок та основ психологічних знань, тобто не тільки формувати у них здатність засвоювати матеріал і опрацьовувати джерела (підручники, монографії, схеми), а потім відтворювати засвоєне на іспиті чи практиці, але й вміти навчати цього матеріалу. І не тільки тому, що частина випускників ВНЗ неодмінно буде викладачами професійних технікумів та коледжів, а й тому, що саме вміння студента навчити іншого (наприклад, виступаючи в якості асистента викладача на спеціалізованих лекторіях та семінарах) визначає вищу якість засвоєння матеріалу студентом,

є гарантією його професійної інженерної компетентності. Саме робота зі студентами (принаймні, старших курсів), магістрантами повинна бути одним з головних напрямків Центру педагогічної майстерності університету.

Без сумніву, значні педагогічно-методичні традиції існують і в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу. Зокрема, в 60–90-х рр. XX ст., понад 40 років у цьому закладі працювали науково-педагогічні кадри, виховані званою педагогічною школою Чернівецького університету. Серед них хочеться згадати й моїх батьків – професора кафедри хімії, доктора хімічних наук Бориса Михайловича Гуцуляка (1927 р. н.) та доцента кафедри економічної теорії, кандидата економічних наук Орісю Михайлівну Гуцуляк (1935–2008 р. н.). Тепер їх колишні студенти та аспіранти працюють у якості науковців та викладачів університету нафти і газу, чим продовжують спадкоємність освітньо-педагогічної майстерності в стінах ВНЗ.

Олег ГУЦУЛЯК, кандидат філософських наук, заступник директора наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаніка.

Примітка. Автор публікації продовжує дискусію з приводу статті начальниці навчального відділу Б. В. Свериди «Професійність – основа педагогічної майстерності» (газета «Студент Прикарпаття» № 11 за 2012 рік).

• Вітаємо!

НОВІ ЛАУРЕАТИ ДЕРЖАВНОЇ ПРЕМІЇ

Президент України В. Янукович своїм Указом присудив Державні премії в галузі науки і техніки за підсумками 2012 року трьом науковцям Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Високій нагороді удостоєні доктор технічних наук Дмитро Юрійович Петрина, кандидат хімічних наук Мирослава Степанівна Полутренко та кандидат технічних наук Ярослав Теодорович Федорович.

ВЧЕНІ університету – члени авторського колективу, який успішно завершив роботу «Продовження ресурсу трубопроводного транспорту України». Разом із ними над цієї темою працювали науковці із Національного університету «Львівська полі-

техніка» та практики. В їх числі – голова правління приватного акціонерного товариства «Промислово-виробничий інститут зварювально-ізоляційних технологій при будівництві трубопроводів «Нафтогазбудізоляція», доктор технічних наук О. Ф. Іткін, директор цього товариства Ю. М. Дьомін, заступник директора дочірньої компанії «Укртрансгаз» публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» В. О. Крупка, кандидат технічних наук, директор приватного підприємства «Інжинірингові технології» А. В. Драгілев та ін.

Вагомий здобуток вчених університету дав змогу Івано-Франківщині долучитися до провідних центрів розвитку науки в державі.

• Перспектива

ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ЦЕНТР ВИДОБУТКУ НАФТИ І ГАЗУ

планується створити в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу. До складу центру увійдуть представники семи навчальних закладів України. Об'єднавши зусилля, науковці досліджуватимуть способи видобування, транспортування і використання нафти і газу з традиційних і нетрадиційних джерел.

Як повідомив засобом масових інформацій ректор університету професор Євстахій Крижанівський, наступного навчального року на базі ІФНТУНГ буде започатковано нову спеціалізацію, пов'язану з розробкою сланцевих родовищ. Делегація науковців планує поїздку до США, щоб безпосередньо оглянути місця видобутку сланцевого газу.

ЕНТУЗІАСТИ ГЕОЛОГІЧНОЇ НАУКИ

Пам'яті видатних вчених – професорів В. М. Клярівського та Н. Х. Білоус

Викладачі і студенти геологорозвідувального та інженерно-екологічного факультетів на своєму засіданні з великою теплою і повагою згадали В. М. Клярівського і Н. Х. Білоус. Своїми спогадами про спільні наукові пошуки і співпрацю поділились професори О. М. Адаменко, Д. Д. Федоришин, Я. Д. Гладун, доценти В. Г. Омельченко, Г. Д. Горванко, М. М. Орфанова, О. Р. Стельмах та ін.

ВЕНІАМІН Михайлович Клярівський народився 25 березня 1913 р. в м. Острів Псковської області Росії в сім'ї народного вчителя. Батько помер у 1914 році, а мати в 1944-му. В. М. Клярівський закінчив семирічку і поступив у Дніпропетровський будівельний технікум. Працював у різних будівельних організаціях, а потім поступив у Дніпропетровський гірничий інститут, який закінчив з відзнакою. Після закінчення інституту був зарахований за спецнабором у військову частину Білоруського військового округу. У 1940 році був переведений в запас і перейшов працювати в науково-дослідний сектор Дніпропетровського гірничого інституту, де одночасно поступив в аспірантуру при цьому ж ВНЗ.

В серпні 1941 р. разом з інститутом був евакуйований в м. Свердловськ, а звідти направлений у м. Томськ (трест «Записибколірметрозвідка»). В системі тресту працював на посадах начальника ртутного заводу, керівника різних загонів, головного інженера партії. У 1946 р. був зарахований в аспірантуру при Західно-Сибірському філіалі АН СРСР, яку закінчив у 1948 р. і перейшов на постійну роботу у цьому ж філіалі.

У тому ж році В. М. Клярівський захистив дисертацію на вчений ступінь кандидата геолого-мінералогічних наук, працював старшим науковим співробітником, вченим секретарем гірничо-геологічного інституту, завідувачим лабораторіями, а з 1958 до 1969 року – завідувачим відділом інституту геології та геофізики Сибірського відділення АН СРСР.

Під час роботи у Східному та Західному Сибіру В. М. Клярівський займався пошуками поліметалів, залізних руд, рідкісних металів, вивченням абсолютного віку гірських порід, петрографічними дослідженнями магматичних та осадочних порід. За вагомих вклад у розвиток наукових досліджень був нагороджений державними нагородами: медаллю «За доблестний труд в Великій Отчественной войне 1941–1945 гг.», медаллю «За трудову відзнаку», «30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні».

У 1969 р. В. М. Клярівський захистив докторську дисертацію і в тому ж році був обраний за конкурсом на посаду завідувачого кафедрою загальної геології Івано-Франківського інституту нафти і газу. На цій посаді, а з 1977 р. на посаді завідувачого кафедрою загальної геології, мінералогії і петрографії він працював до вересня 1987 року, а згодом у зв'язку з реорганізацією кафедр – професором кафедри геології та розвідки нафтових і газових родовищ. На цій посаді В. М. Клярівський працював до виходу на пенсію у лютому 1988 р.

В. М. Клярівський – автор більше 100 наукових робіт, які друкувались у різних виданнях і мають теоретичне і практичне значення. Він був вмілим організатором, чуйним і добрим товаришем, прекрасним педагогом.

Кафедра загальної геології під його керівництвом здійснювала навчання студентів чотирьох спеціальностей за 15 дисциплінами загальнонаукового та фундаментального профілів, була укомплектована висококваліфікованими, з великим педагогічним досвідом викладачами. В. М. Клярівський мав багато послідовників та однодумців, свою школу молодих вчених.

Помер В. М. Клярівський у 1992 році і похований у Новосибірську.

Надійним супутником і соратником вченого була його дружина Н. Х. Білоус, з якою вони прожили довге, нелегке, але щасливе життя.

НАДІЯ Хрисанфівна Білоус народилася 30 вересня 1917 року в с. Кириївка Вінницької області в сім'ї вчительки і студента Одеського університету. Непростими були дитинство і юність Н. Х. Білоус. Вона періодично виховувалась у дядька і матері. В 1932 р. закінчила семирічну школу і переїхала до матері у Дніпропет-

ровськ, де у 1933 році поступила в гірничий інститут, який закінчила з відзнакою і отримала спеціальність гірничого інженера-геолога.

У 1937 р. вийшла заміж за однокурсника Веніаміна Клярівського, у них народилася донька Ірина. З 1939 по 1941 рік була асистенткою та аспіранткою кафедри мінералогії і кристалографії цього ж інституту. Незадовго до окупації разом з сім'єю була евакуйована у м. Свердловськ, а незабаром з чоловіком одержала скеровування у м. Томськ для пошуків та розробки мінеральної сировини у Південному Алтаї, необхідної для військової промисловості. Працювала начальником загону на вугільному, геологом та техкерівником на ртутному родовищі.

В 1945 р. поступила в аспірантуру Гірничо-геологічного інституту Західно-Сибірського відділення АН СРСР. В 1947 р. захистила кандидатську дисертацію і працювала молодшим, старшим науковим співробітником, завідувачою геологічним музеєм. У Казанському університеті захистила докторську дисертацію на тему «Морські гетерогенні залізородні поля Середнього Сибіру та умови їх формування» і перейшла працювати в інститут економіки та організації промислового виробництва, де керувала групою геолого-економічної оцінки мінеральної сировини. За 30 років навчання та роботи у ЗСВ АН СРСР було написано понад 150 наукових робіт, присвячених пошукам та розвідці залізородних, вугільних, ртутних, марганцевих, кобальтових та інших корисних копалин, проблемам регіональної геології, тектоніки і методів досліджень.

В Івано-Франківському інституті нафти і газу професор Н. Х. Білоус почала працювати з січня 1969 р. після обрання за конкурсом на посаду завідувача кафедри мінералогії, петрографії і корисних копалин. На цій посаді Н. Х. Білоус працювала до 1977 р. Під її керівництвом кафедрою було забезпечено новою науково-дослідною апаратурою. Почали працювати 5 нових наукових лабораторій, навчальні кабінети поповнились новими колекціями зразків руд і порід. Н. Х. Білоус займалась вивченням сірчанних родовищ Прикарпаття, колекторських властивостей газоносних порід Північного Кавказу.

В. М. Клярівський і Н. Х. Білоус у 1977 р. відкрили нове для Карпат унікальне геотектонічне явище – Старунський грязевий вулкан і доклали великих зусиль для надання місцевості геологічної пам'ятки державного значення.

За період роботи в ІФІНГ Н. Х. Білоус написала та опублікувала понад 50 наукових звітів і статей.

У 1977 році у зв'язку з реорганізацією та об'єднанням кафедр Н. Х. Білоус була обрана за конкурсом на посаду професора кафедри загальної геології, мінералогії і петрографії і працювала на цій посаді до лютого 1988 р. Згодом – професором-консультантом на кафедрі геології та розвідки нафтових і газових родовищ до виходу на пенсію у липні 1988 р. Після переїзду у Новосибірськ до 1998 р. працювала науковим консультантом екологічної комісії Новосибірської області.

Н. Х. Білоус нагороджена медаллю «За доблестний труд в Великій Отчественной войне 1941–1945 гг.». Одна із її робіт відзначена премією Президії АН СРСР. Неодноразово нагороджувалася Почесними грамотами, подяками та грошовими преміями.

Померла у 2013 році на 96 році життя у Новосибірську.

Учні і колеги, випускники нашого ВНЗ і науковці України та Сибіру пам'ятають Веніаміна Михайловича і Надію Хрисанфівну – видатних вчених, ентузіастів геологічної науки, патріотів нашої Землі.

Марія ОРФАНОВА,

доцент кафедри екології.

Галина ГОРВАНКО, *доцент кафедри теоретичних основ геології.*

КАФЕДРА НА ПІДПРИЄМСТВІ

101 млн. грн. податкових платежів щорічно до Держбюджету і 27 мільйонів – до місцевих бюджетів, 300 нових робочих місць безпосередньо на самому підприємстві та щорічна поставка на український ринок мільйона тонн цементу спеціальних марок – для будівництва автодоріг і надміцного, тампонажного, придатного для «пломбування» навіть свердловин, збудованих для добування газу зі сланцевих порід, – такі найголовніші, але далеко не вичерпні перспективи для держави й Прикарпаття відкриває втілення проекту «Впровадження енергозберігаючих та природоохоронних технологій на технологічній лінії № 2 цементного виробництва ПАТ «Івано-Франківськцемент», контракт на реалізацію якого уклали ПАТ «Івано-Франківськцемент» і фірма «FL Smidth» з Данії.

Соціальна складова цього проекту – збільшення орієнтовно на 300 кількості робочих місць, зокрема, на дільниці з добування і підготовки сировини. Тобто, в сегменті гірництва, де науковці Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу є визначними фахівцями. Розуміючи значимість цього проекту, ІФНТУНГ хоче докласти зусиль, аби готувати висококваліфікованих спеціалістів для нового виробництва. Тому єдиний в Україні університет нафти і газу спільно із ПАТ «Івано-Франківськцемент» відкриває кафедру будівельної механіки, яка працюватиме безпосередньо на підприємстві.

ДО РЕЧІ, ІФНТУНГ вже має досвід відкриття кафедр на підприємствах нафтогазової галузі. Та вперше університет створює кафедру спільно із ПАТ «Івано-Франківськцемент», який є найбільшим виробником будівельних матеріалів в Україні.

Після церемонії підписання контракту рек-

тор ІФНТУНГ професор Є. І. Крижанівський, спілкуючись із журналістами, сказав:

– Нині у нас є такі проблеми: з одного боку, вища школа через брак коштів не має можливості закуповувати для практичної підготовки студентів найсучасніше обладнання, а підприємства її мають. А з другого, – вища школа має висококваліфіковані наукові кадри, чого не можуть собі дозволити підприємства, – залучати для вирішення технічних і технологічних питань, наприклад, докторів та кандидатів наук. Ми вже маємо цей досвід і домовилися з головою наглядової ради ПАТ «Івано-Франківськцемент» Миколою Круцем про те, що викладачі і студенти братимуть активну участь у освоєнні виробництва спеціальних цементів, дослідженнях їх властивостей та підготовці рекомендацій щодо максимально ефективного їх використання в нових конструкціях та напрямках будівництва – дорожньому, герметизації свердловин та ін. Це перше. І друге – науковці університету вестимуть супровід нового виробництва у таких важливих сферах, як екологія та енергоефективність. Тут у нас є спеціалісти і ми є лідерами в Україні у цих напрямках.

На думку експертів, будівництво заводу-мільйонника з випуску спеціальних цементів сухим способом, яке планують здійснити за 14 місяців, дасть значний поштовх розвитку колективу ПАТ «Івано-Франківськцемент». Нову продукцію можна буде з успіхом використовувати у багатьох сферах – для будівництва надійних доріг, мостів, дамб. А також і на нафтових та газових свердловинах, у тому числі і в процесі видобутку сланцевого газу. Як повідомив Є. І. Крижанівський, Микола Круць про це вже вів переговори з топ-менеджерами представництва компанії «Chevron» в Україні, яка виграла конкурс на розвідку та добування сланцевого газу на Олеській площі і якій, на думку ректора університету, навряд чи буде економічно вигідно доставляти спеціальний тампонажний цемент у значних кількостях аж зі США.

ЗНАЙОМСТВО З КРАКОВОМ

Коли ми довідалися, що переддипломну практику будемо проходити у Краківській гірничо-металургійній академії, стали звертатися до різноманітних джерел, щоби яконайбільше дізнатися про польське місто. В результаті отримали багато цікавих фактів, зокрема, про тісний зв'язок українців безпосередньо із Краковом.

Юрій Дрогобич (Котермак).

В ЦЬОМУ місті відомий вчений та висококваліфікований лікар Юрій Дрогобич (Котермак) здобув диплом магістра. Відомо, що він був ректором Болонського університету.

У Краківському університеті працював український письменник, член «Молодої Музи» Богдан Лепкий. Його похоронили на Раковецькому цвинтарі. З Лепким товаришував Василь Стефанік. Тоді майбутній письменник навчався на медичному факультеті Краківського університету. Богдан Лепкий зі Стефаніком спостерігали на вокзалі сумну картину від'їзду галичан у далекий край. Під впливом цих вражень було створено поезію «Журавлі». Іван Франко тему заробітчанства відтворив у циклі «Емігранти».

І Б. Лепкий, і В. Стефанік були зачаровані виступом у Кракові української оперної співачки Соломії Крушельницької. Вони також були присутні на літературному вечорі з нагоди 100-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка.

У Кракові здобув освіту скульптор М. Бринський – автор скульптурних прикрас фасаду української гімназії, що колись розміщувалася на вулиці Т. Шевченка, що в Івано-Франківську.

У місті поляк Тадеуш Болотніцький завершив роботу над пам'ятником Адаму Міцкевичу за посмертною маскою поета. Цей пам'ятник – одна з візитівок Івано-Франківська.

Під час знайомства із визначними місцями дізналися, що в одній із колон костелу у Вавелі замуровано серце всесвітньо відомого польського композитора Фредеріка Шопена.

Велике враження справили пам'ятники архітектури Кракова. В Гірничо-металургійній академії викладачі зустріли нас дуже приязно. Зокрема, привітав студентів професор кафедри вивчення природних ресурсів та геології Александрович, який написав книгу «Старуня». До речі, польські вчені зробили великий вклад у підготовку та відзначення у 2007 році сторіччя старунських знахідок.

Аліна БАБЕНКО, студентка групи ГНГ-08-1.

ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМИ ВТРАЧЕНІ:

заликову книжку ВА № 09462854, видану ІФНТУНГ на ім'я Розченка Сергія Сергійовича; студентський квиток № 07245096, виданий ІФНТУНГ на ім'я Скрипничук Наталії Василівни; студентський квиток, виданий ІФНТУНГ на ім'я студентки групи ГНГ-12-1 Штогрин Тетяни Миколаївни; студентський квиток, виданий ІФНТУНГ на ім'я студентки групи ВНГ-10-1 Дячук Марини Миколаївни; студентський квиток, виданий ІФНТУНГ на ім'я студента групи ПЕ-11-12 Строїча Василя Васильовича; заликову книжку НСІа-120018, видану ІФНТУНГ на ім'я Одіон Габріель; заликову книжку, видану ІФНТУНГ на ім'я студента групи КІ-10-1 Кланічки Назарія Васильовича; заликову книжку, видану ІФНТУНГ на ім'я студента групи КІ-10-1 Котовича Олександра Олександровича; студентський квиток, виданий ІФНТУНГ на ім'я студента групи НБ-10-2 Бойка Богдана Романовича; студентський квиток, виданий ІФНТУНГ на ім'я студентки групи МВТ-10-1 Багрянцевої

Катерини Олександрівни; студентський квиток, виданий ІФНТУНГ на ім'я студента групи ВНГ-10-1 Поступаки Романа Анатолійовича; студентський квиток, виданий НАПКС (Національною академією природоохоронного та курортного будівництва) на ім'я студентки групи ВНГ-10-5 Реязяпової Регіни Олегівни; студентський квиток, виданий ІФНТУНГ на ім'я студента групи АКТ-12-1 Самбу Брент Андре Буйєа; студентський квиток, виданий ІФНТУНГ на ім'я студента групи МО-12-2 Терзіясова Євгена Дмитровича; заликову книжку, видану ІФНТУНГ на ім'я студента групи АТЗ-11-1 Прокопіва Миколи Васильовича; заликову книжку, видану ІФНТУНГ на ім'я студента групи ЕКП-09-4 Владіки Романа Юрійовича; студентський квиток ВА №07107086, виданий ІФНТУНГ на ім'я Ондю Мукам Шарлот Адель; студентський квиток, виданий ІФНТУНГ на ім'я студентки групи ЕКП-12-2 Холодюк Тетяни Русланівни.

Поезія – це музика душі

Поезія – це струни відчуттів,
Це музика Вселенської любові,
Поезія – це скарб усіх віків,
Це діамант величиною в слово!
Ігор Федчишин.

Давно відомо, яка велика сила впливу поезії на почуття людини. Поезія – це велике диво, створене людиною, що допомагає їй. Вона покликана хвилювати, давати насолоду, плекати високі почуття, збагачувати духовність. Часом чотири рядки талановитого автора можуть замінити сторінку тексту прози. Поетичне слово, здатне проникати в таємниці людської душі, закликає людину мислити образами, не дає душі зачерствіти. А виразні засоби мови поезії збагачують мовлення людини, допомагають спілкуванню, розширюють кругозір. Психологи відзначають, що люди, які звертаються до поезії, є добрішими, емоційнішими від тих, хто до неї байдужий. Поезія може навіть відкрити таємниці людської душі.

НА ЗАСІДАННІ клубу за інтересами «Діалог», яке відбулося зі студентами I, IV курсів факультетів газонафтопромислового та навчання іноземних студентів, ми відкрили для себе чарівний світ поезії разом із гостем поетичного альбому «Слово, моя ти єдина зброе!» – доктором технічних наук, професором, завідувачем кафедри вищої математики університету В. М. Мойсичином.

Василь Михайлович – дійсний член Наукowego товариства ім. Т. Шевченка, академік Української нафтогазової академії (1999 р.), член-кореспондент Академії гірничих наук України (2003 р.),

член секції гірничої справи комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки (2006 р.). Опублікував багато наукових робіт. Є автором збірок віршів «Тірас» (2000 р.) та «Бескид» (2006 р.). Наш гість є членом експертної ради ДАКу з розробки корисних копалин та металургії, головою Івано-Франківського осередку Наукowego товариства ім. Т. Шевченка.

Поезія Василя Мойсичина є досить різноплановою: це поетичні твори на історичну тематику, патріотична та інтимна лірика, вірші про цікаві місця Прикарпаття, про тварин і птахів... Його поезія виплекана історією рідного краю, красою його природи, виткана із легенд і переказів, що живуть століттями.

Відкрити для себе мотиви творчості нашого гостя допомогли поезії «Ангел-охоронцю» та «Я тебе закохаю у гори» у художньому прочитанні студентки університету Ірини Кернякевич.

Поезія Василя Мойсичина інтригує своєю мальовничістю і довершеністю. Відбулася своєрідна презентація поетичної збірки «Коло», яка готується до друку. Присутні почули поезії «Вовк», «Олень», «Ворон», «Лелека».

Автор цікавиться історією рідного краю, багато подорожує по визначних місцях, вміє у буденному бачити щось незвичайне. Присутні прослухали його поетичну легенду. У збірках Василя Мойсичина є і довгі поезії на історичну тематику. Вірші «Фізик Іван Пулюй», «Композитор Денис Січинський», «Зодчий Степан Ковнір» поет зачитав для учасників засідання.

Присутні мали можливість прослухати записи патріотичних пісень у виконанні Тараса Житинського та переглянути ілюстрації-слайди із зображенням гірських краєвидів Карпат. Це надало урочистості, піднесеності та створило затишну атмосферу всім присутнім.

Яскравим доповненням до свята стала художньо-пізнавальна виставка «Поезія – це музика душі». На ній експонувалися поетичні твори поетів-сучасників Прикарпаття.

Світлана ГОЛОВАЦЬКА,
завідувачка сектору культурно-просвітницької роботи НТБ.

ЯК РИБА В ВОДІ...

Минуло 8 місяців від того часу, як на сторінках газети «Студент Прикарпаття» було надруковано статтю «Права для нас! А обов'язки...?», в якій ми зверталися до студентів-боржників бібліотеки з проханням повернути на абонементи бібліотеки взяті літературу за 2011–2012 н. р. Звичайно, позитивних результатів ми не отримали після публікації цієї статті.

І нас це не дуже здивувало. Адже для певної частини студентів університету бути боржником є нормою.

СТАНОМ на 01.01.2013 р. залишилось 326 студентів-боржників денної форми навчання, які не повернули 1200 примірників друкованих видань за 2011–2012 н. р. Незважаючи на всі заходи, які ми неодноразово використовували з метою подолання читацької заборгованості, починаючи від роботи з її попередження та завершуючи зустрічами на старостатах з деканами (заступниками деканів), старостами груп та самими студентами під час відвідування ними бібліотеки, ця проблема не перестає існувати. Вона для нас є злободеною. А боржники почувають себе, як риба в воді. Це підтверджують цифри. За 4 місяці 2013 року (січень-квітень) тільки певна кількість студентів різних факультетів та інститутів повернула заборговану літературу. Тому, на превеликий жаль, і в квітні ми не змогли назвати жодного з них, де б не було студентів-боржників ще за 2011–2012 н. р. А незабаром уже завершується 2012–2013 н. р.!

Хотілося б, щоб кожний, читаючи цю статтю, задумався і над тим, що саме через таких студентів в більшість випадків неможливо отримати своєчасно на абонементі необхідні друковані видання.

Але це не єдина проблема. Чималі проблеми є і з іншими категоріями користувачів бібліотеки. Здійснивши перехід із автоматизовану форму обслуговування всіх читачів, неможливо проводити видачу літератури без наявності пластикового читацького квитка та пін-коду читача. Мабуть, вперше ми запрошуємо професорсько-викладацький склад, аспірантів та співробітників різних підрозділів університету до співпраці шляхом звернення через пресу. До цього часу проводилась велика робота і з цими категоріями користувачів, яка не дала очікуваних результатів.

Але все-таки у нас є і позитивні результати у цьому напрямку. Тому ми вдячні ди-

ректорам інститутів, деканам та заступникам деканів факультетів за надану допомогу в цій роботі. Зокрема, хочемо подякувати за співпрацю і розуміння директору Інституту фундаментальної, гуманітарної підготовки та заочно-дистанційного навчання, методистам, старостам груп і самим студентам.

Незабаром почнеться захист дипломних і магістерських робіт. Студенти 4–5 курсів денної та заочної форм навчання зобов'язані підписати обхідні листи на абонементі бібліотеки. Єдиною умовою для підписання обхідного листа на абонементі відповідними працівниками є відсутність заборгованої літератури. Ми радимо Вам, шановні користувачі, завчасно звернутись на абонементи, де зможете отримати кваліфіковану відповідь на всі запитання.

Тому ми звертаємось знову до всіх користувачів бібліотеки з проханням відповісти відповідні абонементи з метою верифікації, повернення заборгованої літератури, у випадку необхідності в'язати питання щодо заміни втраченої літератури, продовження терміну користування новою літературою, а також здійснити заміну паперового читацького квитка на пластиковий.

Нагадуємо всім ще раз:

– користувачі всіх категорій зобов'язані на початку кожного навчального року пройти перереєстрацію, незалежно від наявності записаної літератури в читацьких формулярах. Без перереєстрації користувачі не обслуговуються;

– до 15 липня кожного навчального року студенти зобов'язані повернути в бібліотеку всю літературу згідно Правил користування науково-технічною бібліотекою ІФНТУНГ (наказ ректора від 26 травня 2011 р. № 71/1).

Софія СЕЛЕЗІНКА, завідувачка відділу обслуговування користувачів.

ДЕВІЗ 2013 РОКУ – ЗАПОБІГАННЯ ПРОФЕСІЙНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ

ЗВЕРНЕННЯ

Організаційного комітету з підготовки та проведення у 2013 році заходів з нагоди Дня охорони праці в Україні до центральних та місцевих органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, роботодавців, профспілок, засобів масової інформації, керівників і працівників підприємств, установ та організацій.

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

За ініціативою Міжнародної організації праці (МОП) для привернення уваги світової спільноти до питань охорони праці та смертності працівників на робочому місці щорічно, починаючи з 2002 року, понад 100 країн світу 28 квітня відзначають Всесвітній день охорони праці. Україна відповідно до Указу Президента від 18 серпня 2006 року № 685 також відмічає цю дату.

МЕТОЮ заходу є привернення уваги суспільства, органів державної влади, суб'єктів господарювання, громадських організацій до проблеми збереження життя і здоров'я працівників та культури охорони праці в Україні.

Девіз Всесвітнього дня охорони праці у 2013 році за рекомендацією Міжнародної організації праці – запобігання професійним захворюванням.

Зараз рівень професійної захворюваності є серйозною медико-соціальною та економічною проблемою глобального масштабу. За оцінкою МОП із 2,34 млн. смертей на робочому місці 321 000 стається внаслідок нещасних випадків. Причиною 2,02 млн. смертельних випадків у світі (або 5500 смертей на день) є різні види професійних захворювань.

Щорічно в світі реєструється близько 260 млн. випадків професійних захворювань. Економічні втрати внаслідок професійних захворювань складають близько 4 відсотків національного валового продукту.

В Україні щороку реєструється від 5 до 8 тисяч професійних захворювань та до 10,5 тисяч нещасних випадків на виробництві. Порівняно з даними деяких країн Європи та світу в Україні показники захворюваності значно нижчі, хоча умови праці значно гірші. Пояснення цьому парадоксальному явищу – недосконалість чинної в Україні системи виявлення професійних захворювань, невизнання принципу пріоритетності медичного обслуговуван-

ня працюючого населення, відсутність сучасного діагностичного обладнання. Отже очевидно, що в Україні офіційна статистика виявляє лише верхівку айсберга професійної захворюваності.

Держава несе значні економічні збитки, пов'язані з відшкодуванням втрати працездатності, інвалідності, лікуванням потерпілих внаслідок професійних захворювань.

Зростання рівня професійної захворюваності зумовлено впливом на працівника шкідливих факторів виробничого середовища. Небезпечні умови праці на підприємствах обумовлені недоліками технологічних процесів, нехтуванням гігієнічних нормативів, невикористанням індивідуальних засобів захисту. На підприємствах вугільної промисловості, машинобудування, гірничодобувної промисловості, агропромисловості та на підприємствах недержавної форми власності (фермерських господарствах) кількість об'єктів, що не відповідають санітарним нормам, складає від 35,6 відсотків до 57,7 відсотків. У цілому по Україні тільки 29,1 відсотків об'єктів відповідають вимогам санітарних норм. Зростання рівня професійної захворюваності також пояснюється недостатньою увагою до додержання вимог чинного законодавства та технологічної дисципліни, різким скороченням коштів на охорону праці, використанню шкідливих речовин та технологічного обладнання без належної сертифікації та гігієнічної експертизи, а також низьким рівнем виробничої та особистісної гігієнічної культури.

За останні 20 років у країні система профілактичної медицини на виробництві, що існувала раніше, була зруйнована, кількість лікарів зменшилась більше, ніж у 10 разів, кількість пунктів охорони здоров'я на підприємствах стала меншою, ніж у 1928 році. Погіршилась якість медичної допомоги працюючим, не реалізуються профілактичні технології із запобігання виробничо обумовлених і професійних захворювань.

Недосконалість системи профілактики професійних захворювань дуже негативно впливає не лише на працівників та їхні родини, але й на суспільство в цілому. Мова йде про економічні втрати через зниження продуктивності праці та збільшення навантаження на систему соціального забезпечення. При цьому слід зауважити, що профілактика професійних захворювань набагато ефективніша і менш витратна, ніж лікування або реабілітація потерпілих. Саме тому ми повинні зробити конкретні кроки, щоб розширити можливості профілактики професійних захворювань.

Охорона життя і здоров'я працюючих від впливу небезпечних та шкідливих виробничих чинників має важливе соціальне значення, адже здоров'я працівників є національним багатством держави, оскільки безпосередньо впливає на працездатність людини, а відтак – на її добробут і подальший розвиток держави.

Зважаючи на важливість для України профілактики нещасних випадків та професійних захворювань на кожному підприємстві, Організаційний комітет звертається до керівників і працівників підприємств, установ, організацій всіх форм власності, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, профспілкових організацій, об'єднань роботодавців із закликом переглянути своє ставлення до здоров'я працівників та зосередити зусилля на виконанні вимог Конституції України щодо забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці та виконання вимог Закону України «Про охорону праці».

Охорона праці є невід'ємною складовою забезпечення гармонійного розвитку суспільства, а збереження здоров'я та життя працівників залежить від кожного, хто бере участь у трудовій діяльності. Тому важливо пам'ятати, що дотримання законодавства у сфері охорони праці, розвиток культури охорони праці у суспільстві стане запорукою збереження здоров'я працівників та найціннішого – людського життя.

Організаційний комітет звертається до представників масової інформації з проханням забезпечити всебічне висвітлення заходів, що відбуваються в Україні в рамках Дня охорони праці.

Організаційний комітет

З метою удосконалення організаційної і виховної роботи, залучення всіх працівників університету до вирішення питань охорони праці і забезпечення необхідних передумов безпечного виконання робіт та реалізації державної політики в галузі профілактики виробничого травматизму в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу наказом ректора № 30/1а від 18.04.2013 р. було створено оргкомітет з підготовки заходів з нагоди відзначення 28 квітня 2013 року Дня охорони праці.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ комітет ІФНТУНГу розробив та реалізував план заходів щодо під-

• Безпека життєдіяльності

готовки та проведення Дня охорони праці, а саме:

– організовано і проведено обстеження та перевірку стану охорони праці та безпеки життєдіяльності в структурних підрозділах університету (за результатами перевірок видано 7 приписів);

– дооформлено куточок з охорони праці та стінгазету до Всесвітнього дня охорони праці;

– з метою набуття майбутніми спеціалістами необхідних теоретичних знань, практичних навичок для створення здорових та безпечних умов праці на нафтогазових та інших підприємствах в читальному залі науково-технічної бібліотеки університету організовано тематично-інформаційну виставку «Охорона праці як суспільно-економічний чинник», яка спрямована для надання допомоги студентам-дипломникам у підготовці відповідного розділу дипломних робіт. Саме ці питання розкривають інформаційні джерела, представлені у трьох розділах цієї тематично-інформаційної виставки: «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузях народного господарства», «Охорона праці в нафтогазовій промисловості».

Переглянути виставку можна в читальному залі технічної бібліотеки НТБ (II поверх кімната № 23), а також відвідати виставку віртуально на сайті ІФНТУНГ nung.edu.ua, nung.if.ua та library.nung.edu.ua.

Крім того, підготовлено тематичний матеріал для випуску газети університету «Студент Прикарпаття»:

– за результатами заходів щодо відзначення Дня охорони праці проведено нараду з керівниками структурних підрозділів університету, під час якої було розглянуто організаційно-технічні проблеми стосовно стану умов праці та безпеки на робочих місцях працюючих;

– викладачами кафедри БЖД і промислової екології ведеться підготовка до проведення ХХУ науково-технічної конференції з питань охорони праці;

– підбито підсумки щодо реалізації заходів, присвячених Всесвітньому дню охорони праці в університеті під девізом «Запобігання професійним захворюванням» та відзначено працівників, які брали активну участь у цих заходах та проводили роботу по їх здійсненню щодо підвищення рівня безпеки та поліпшення умов праці в університеті.

Галина СЕМКІВ, начальник відділу охорони праці та безпеки життєдіяльності.

АЛЬТЕРНАТИВНА ЕНЕРГЕТИКА має великий потенціал

(Закінчення. Поч. теми на стор. 1)

АВАРІЯ на японській АЕС «Фукусіма-1», постійна зміна цін на нафту, техногенна катастрофа на нафтовій платформі у Мексиканській затоці та політична нестабільність на Близькому Сході – все це робить альтернативну енергетику все більш привабливою.

Резолюція № 33/148 Генеральної Асамблеї ООН від 1978 р. не дає визначень відновлювальних та невідновлювальних ресурсів, а лише наводить їх перелік. Зокрема, відповідно до цієї резолюції, до відновлювальних джерел енергії належать сонячна, геотермальна, вітрова, енергія морських хвиль, енергія біомаси деревини, деревинного вугілля, торфу, тяглової худоби, сланців, бітумінозних пісковиків та гідроенергія.

За прогнозами Міжнародної Енергетичної Агенції нетрадиційні та відновлювальні джерела енергії будуть відігравати основну роль в процесі переходу світової енергетики на безпечніший, надійніший та стабільніший шлях розвитку.

Україна – одна з найбільш енергоємних країн світу, рівень її енергоефективності становить лише третину від аналогічного показника середньостатистичної європейської країни. А це вимагає залучення інвесторів для максимального підвищення рівня енергоефективності, збільшення частки альтернативних енергоресурсів та диверсифікації енергопостачання країни.

Одним з можливих напрямків залучення іноземних інвестицій у розвиток нетрадиційних джерел енергії є видобуток альтернативного сланцевого газу в Україні. Але й тут не все так просто. Міжнародні інвестори не вкладають гроші у його видобуток через невідомість газозапасів, пов'язаних з організацією видобутку. Проблема полягає у пошуку родовищ нетрадиційного газу. Він може бути рівномірно розподілений по величезній площі, і головне завдання – визначити в родовищі ті зони, які розробляти економічно доцільно. Видобуток сланцевого газу вимагає проведення масштабних робіт – буріння сотень тисяч свердловин. Потрібні мільярди доларів інвестицій і близько 30-50 років на реалізацію проекту. Також треба врахувати екологічний аспект.

Якщо реалізація проекту видобутку нетрадиційного газу піде вдало, протягом наступних десяти років можна прогнозувати збільшення видобутку вітчизняного газу вдвічі. Дуже важливо, що його здійснення може стати поштовхом до розвитку промислового буріння в Україні, а також інших, пов'язаних із ним галузей, адже будувати свердловини доведеться тут. Отже, з'являться тисячі робочих місць, умови для навчання та професійного розвитку персоналу, а також надходження в бюджет.

Література до теми:

Деякі питання виконання Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010–2015 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 25 січня 2012 р. № 105 // Урядовий кур'єр. – 2012. – 29 лютого. – № 39. – С. 11.

Гончар, М. Відновлювана енергетика України: попелюшка чи фея? : деякі оцінки в контексті проекту оновленої Енергетичної стратегії України до 2030 р. / М. Гончар // Дзеркало тижня. – 2012. – 4–10 серпня. – № 26. – С. 1, 9.

Гончаров, С. Нетрадиційна енергетика – нова реальність или старий міф? / С. Гончаров // Українська технічна газета. – 2012. – 27 листопада. – № 47. – С. 6.

Зіняк, Ю. Технології видобутку нетрадиційних і традиційних вуглеводнів / Ю. Зіняк // Геолог України. – 2011. – № 2. – С. 114–119.

Кондрат, Р. М. Особливості видобування нетрадиційного вуглеводневого газу з вугільних родовищ / Р. М. Кондрат, О. Р. Кондрат, Л. І. Придін // Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. – 2012. – № 1. – С. 35–41.

Михайлів, М. І. Основні положення влаштування дахових вітроенергетичних установок / М. І. Михайлів, Т. М. Базюк, І. М. Михайлів // Нафтогазова енергетика. – 2010. – № 1(12). – С. 143–146.

Михайлів, М. І. Створення локальних джерел електроенергії на базі паливних комірків / М. І. Михайлів, П. В. Савуляк // Нафтогазова енергетика. – 2012. – № 1. – С. 101–112.

Охота, О. Нетрадиційний газ: нова можливість для України: [проект сп. діяльності компанії «Шелл» та «УкрГазвидобування»] / О. Охота // Урядовий кур'єр. – 2012. – 23 листопада. – № 216. – С. 5.

Перспективи розвитку відновлюваної енергетики в Україні // ЕКОінформ. – 2011. – № 6. – С. 11–12.

Радіонова, Г. Нетрадиційний газ: рятівне коло чи зашморг?: чим обернеться для екологів України видобуток сланцевого газу у Карпатському та Дніпровсько-Донецькому басейнах / Г. Радіонова // Урядовий кур'єр. – 2012. – 26 липня. – № 132. – С. 5.

Сохацька, О. М. Сучасні тенденції на світовому ринку нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії / О. М. Сохацька, Н. Є. Стрельбицька // Енергосбереження. Енергетика. Енергоаудит. – 2011. – № 11. – С. 38–53.

Ольга РОЗУМНА, завідувачка сектору інформації НТБ.

• Спортивна арена

ПЕРЕМОГА ПЕРШОКУРСНИКІВ

ЗА ПІДТРИМКИ декана інженерно-екологічного факультету О. М. Мандрика відбувся чемпіонат факультету з міні-футболу (футзалу). Його організатором стала студентська рада ІЕФ. За право називатися переможцями змагалися студенти I-V курсів, з яких було сформовано 7 команд (по дві команди першого та другого курсів).

Методом жеребкування було визначено команди-суперчлени. Футболісти грали так активно, що неможливо було відірвати очей від подій, які вирували на футбольному полі. На чемпіонаті був присутній та нагороджував переможців грамотами та грошовими винагородами декан факультету.

Особливо фантастична атмосфера була створена чималою кількістю вболівальників, підтримку котрих футболісти відчували протягом усього матчу.

Кожна гра була напруженою, але найбільше вразила та, в якій змагалися команди II і V курсів. Гра перевершила всі сподівання. Команда II курсу просто «порвала» вже досвідчених футболістів – п'ятикурсників. Але у фінал все ж пройшли команди I та IV курсів. Футболісти грали майже професійно і до кінця гри зберегли рахунок 1:1. Суддя призначив пенальті, і з результатом 6:5 перемогла команда I курсу.

Отож, можемо привітати переможців чемпіонату ІЕФ з міні-футболу – команду I курсу: капітан команди Ігор Капітан (ПЕ-12-2), Владислав Золотарчук, Володимир Смикавчук, Роман Скригунець (ПЕ-12-1), Владислав Генсюр та Олександр Козюк (ГКЗ-12-1). Також за результатами чемпіонату була сформована збірна ІЕФ з футзалу, яка в майбутньому повинна відстояти чемпіонство в нашому університеті.

Оксана ПОНА, студентка групи ГКЗ-12-2.

• Нові книги

РОЛЬ КЛІМАТУ у розвитку життя на Землі

У видавництві «Місто НВ», що в обласному центрі, побачила світ чергова книжка професора кафедри екології, члена-кореспондента ЛАНУ й УЕАН Я. Д. Гладуна «Погода планети Земля та України». Присвячена вона 45-літтю створення єдиного в Україні ВНЗ нафтогазового профілю – Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Про зміст книги розповідає її автор – професор Я. Д. Гладун.

– У ВИДАННІ, – говорить Ярослав Дмитрович, – ідеться, зокрема, про космічні і земні чинники, під впливом яких формується клімат, про перебіг природно-кліматичних умов на планеті в різні епохи її геологічної історії тощо. Цілий розділ книжки відведено й деяким насущним питанням з цієї тематики, які захопили й легко доступні для сприйняття широкого читачького загалу.

Зокрема, розповідається про тварин, птахів, комах, рослини як про непомилкових провісників погоди. На сторінках видання навіть відмічено ілюстрації, з яких довідуємося, приміром, як за поведінкою чи то домашніх улюбленців, чи представників дикої фауни, а також за змінами у царстві флори можна прогнозувати погодні зміни на найближчі дні. У цьому ж ключі йде мова про небесні світила, багаточисленні спостереження за якими дозволили сформувати своєрідний народний прогнозник. А для повнішої картини подано й характерні ознаки місяців року вкупі з народними прикметами.

Важливою цінністю твору на вічну тему слугує та його частина, що стосується причин кліматичних змін, у тому числі й сучасних. Взагалі клімат – система нестабільна. Скажімо, за весь період геологічної історії земної кулі він не раз змінювався. Точніше, постійні, майже безперервні зміни – це його найбільш стала властивість. Та якщо ко-

лись клімат набував чимраз інших рис у результаті суто природних впливів – астрофізичних чи земних, то віднедавна він змінюється і внаслідок техногенної діяльності людства, яка вже давно вийшла за рамки економічної доцільності й екологічної безпеки. І це звучить як застереження сучасній цивілізації.

Водночас на сторінках книги переважають й оптимістичні нотки: технічний поступ людства вселяє надію й на перетворення на краще кліматичної ситуації на планеті. Для цього, насамперед, необхідно навчитися керувати погодою у ліпшому розумінні цього слова. Втім, відповідні фахівці вже вміють розсіювати туман над літвищами, розвіювати хмари, захищати лани від граду... Інша річ, що це не всюди й не завжди можуть застосувати такі методи, розроблені науковцями й підтвержені експериментально, – про них якраз і йдеться у виданні.

Але все ж домогтися того, щоб управляти погодою, – це, по суті, розпочати виправляти похибки клімату. Така справа – велика на часі. Адже не можна допускати, щоб і надалі інсували мільйони квадратних кілометрів непридатних для життя безплідних пустель і тундри, тоді як населення земної кулі безперервно зростає.

У книзі наведено приклади реалізації у провідних країнах багатьох проектів, спрямованих на перетворення природних умов як в окремих регіонах світу, так і на всій Землі. Звичайно, способи впливу на атмосферні процеси ще недостатньо розроблено. Проте вчені дедалі глибше пізнають закони природи, а також швидкими темпами вдосконалюється техніка. Тож немає сумніву, що вже в недалекому майбутньому людство почне втілювати в життя мрії про поліпшення клімату нашої планети.

• Враження

В чарівнім краю

Декан геологорозвідувального факультету В. Г. Омельченко організував для студентів екскурсію. Тож навесні, коли буйно розквітла природа, ми побували у Національному заповіднику «Долина нарцисів».

ШЛЯХ з Івано-Франківська проліг через міста Калуш і Долину. Протрапивши в зону мішаного карпатського лісу, студенти були захоплені доволішньою красою. Спів птахів, особливо куванна зозулі, буйна зелень... Словом, природа рідного краю зачарувала нас.

На Закарпатті пройджали через міста Хуст, Мукачево, Берегове. Відвідали Мукачівський замок з картинною галереєю. Та найбільше враження залишилося від розквітлих нарцисів: куди не кинь оком – заворожує їх строга краса і п'яний запах.

В цьому зв'язку пригадував сюжет сепії Т. Г. Шевченка «Нарцис і німфа Ехо», створений у 1856 році. При написанні цього твору автор використав міф Овідія про красеня Нарциса і закохану в нього німфу Ехо. Ідеться в ньому про те, що юнак зупинився біля струмка, в яко-

му побачив своє відображення. Він був такий вражений своєю вродою, що не міг відірвати від води погляду. Так і сидів, закоханий сам у себе, доки не перетворився на чарівну квітку нарциса.

Зупинилися на нічліг у місті Берегове. Там спостерігали появу на небі Полярної зірки. Для закоханих Івана і Марічки з повісті М. Коцюбинського «Тіні набутих предків» ця зірка мала доленосне значення. ...Додоמו поверталися через Яблуницький перевал. І знову – гори й ліси, місця, де (за Іваном Франком) лише орли літають. У Карпатах літають італійські грифи – голошії, які тут виводять своє потомство.

Романтичною була зупинка в місті Яремче. Ми гуляли біля водоспаду «Перебий», милувалися карпатськими сувенірами. В. Г. Омельченко розповів про унікальні геологічні відкладення – фліш на горі Маковиця. Саме за цими відкладеннями геологи обчислюють вік Карпат.

У Делятині бачили один із будинків письменника – адвоката Марка Черемшини, в якому зараз знаходиться Літературний музей. Надвірна, як і Долина, пов'язані нафтовою темою. Всім нам сподобався пам'ятник нафтовіку у Надвірні.

Сповнені вражень від побаченого і почутого, ми поверталися до Івано-Франківська з відчуттям вдячності деканові В. Г. Омельченку за змістовну і цікаво проведений час.

Світлана ПИЛИП'ЮК, студентка групи ГНГ-08-1.

ЗАЯВА ПРО НАМІРИ

1. Інвестор (замовник): Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу.

Поштова адреса: м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15.

2. Місце розташування майданчика будівництва: м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15.

3. Технічні і технологічні дані: теплове навантаження 1100 кВт, 1770 Гкал/рік.

4. Соціально-економічна необхідність проектованої діяльності:

– покращення постачання тепла.

5. Потреби в ресурсах при будівництві і експлуатації:

земельних – відсутні;
сировинних – природний газ 242800 м³/рік;
енергетичних – від існуючої мережі;
водних – 1,3 м³/добу.

6. Транспортне забезпечення – забезпечує замовник.

7. Екологічні та інші обмеження проектованої діяльності: фонове забруднення, ГДК в повітрі населених пунктів, розмір СЗЗ.

8. Необхідна еколого-інженерна підготовка території: не проводилась.

9. Можливі впливи проектованої діяльності при будівництві і експлуатації на навколишнє середовище і види впливів на:

геологічне середовище – відсутнє;
повітряне середовище – викиди діоксиду азоту та оксиду вуглецю;

мікроклімат – немає;
водне середовище – немає;
рослинний і тваринний світ, заповідні об'єкти – немає;
навколишнє соціальне середовище – у випадку аварії; навколишнє техногенне середовище – немає.

10. Відходи виробництва і можливість їх повторного використання, утилізації, знешкодження чи безпечного поховання: відходи відсутні.

11. Обсяг виконання ОВНС: відповідно вимог ДБН.А.2.2-1-2003.

12. Участь громадськості: публікація у ЗМІ.

ЗАЯВА ПРО ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ

1. Дані про плановану діяльність, мету і шляхи її здійснення.

Влаштування дахової котельні для опалення спортивного корпусу Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

2. Суттєві фактори, що впливають на стан навколишнього середовища.

Можливі викиди шкідливих речовин:
Оксиди азоту (в перерахунок на діоксид) – 0,05288 т/с, 0,35548 т/рік

Оксид вуглецю – 0,009712 т/с, 0,0657 т/рік.
Кількість виробничих стічних вод 0,5 м³/добу.

3. Кількісні і якісні показники оцінки рівня екологічного ризику.

Значення величини категорії безпеки котельні – 8,89, що менше 10³, тому вона відноситься до підприємств 4-ої категорії безпеки.

Для забезпечення нормативного стану навколишнього середовища передбачені:

– система спостереження і контролю;
– дотримання технологічного регламенту процесу спалювання палива;

– пожежна сигналізація.

4. Перелік залишкових впливів.
Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря 0,062592 т/с, 0,42118 т/рік.

Розрахункові максимальні приземні концентрації шкідливих речовин на границі СЗЗ не перевищують ГДК для населених пунктів по всій території розсіювання і складають: по діоксиду азоту 0,61 долю ГДК, по оксиду вуглецю 0,3 долі ГДК. Аварійні викиди відсутні.

Водопостачання від внутрішнього водопроводу спортивного корпусу. Витрати води на виробничі потреби – ХВО та на підживлення тепломережі – 0,7 м³/добу, на господарсько-питні потреби вода не використовується.

Кількість виробничих стічних вод від ХВО котельні – 0,5 м³/добу.

5. Вжиті заходи щодо інформування громадськості про плановану діяльність.

Публікація у місцевих ЗМІ.

6. Зобов'язання замовника щодо здійснення проектних рішень у відповідності з нормами і правилами охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки на всіх етапах будівництва та експлуатації об'єкту проектованої діяльності.

Замовник гарантує виконання заходів по охороні навколишнього середовища, передбачених наступною проектною документацією:

1) робочий проект дахової котельні на спортивному комплексі Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

2) оцінка впливу на навколишнє середовище.

Замовник: ІФНТУНГ
Генпроектувальник: ТЗОВ «ТЕПКО»

Святослав УЛІЗЬКО, головний інженер.

"СТУДЕНТ ПРИКАРПАТТЯ"

газета Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.
Виходить із лютого 1971 року.

Редактор газети Лідія КОРБА.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15,
науково-технічна бібліотека, 3-ій поверх,
кімната 40.

Регістраційне свідоцтво ІФ № 238
від 23 лютого 1994 р.

Друк офсетний. Тираж 800 пр.
Формат А-3. Зам. № 926.

За достовірність викладених у матеріалах фактів відповідальність несе автор.

Погляди авторів – не завжди погляди редакції, яка має право на скорочення та редагування оригіналів.

Комп'ютерне оформлення, верстка,
друку видництва «Місто НВ».
м. Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 53,
тел. (0342) 72-10-37